

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. v. De cautela ad[u]latoru[m]: & fraude multiplici & comitib[us]
adulationis & sequela.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

sum quilibet extra se querit: & nosse dedignatur q̄ sit sibi curta supellex. Nihil est enim quod credere de se non possit: cum laudatur: non modo diis equa potestas: sed quecumq; anima de fermento superbie intumescit.

¶ De cautela adulatorū: & fraude multiplici: & comitibus adulationis & sequela. Caplm. V.

Sunt tñ qui vulgares et adulationes plebias non admittāt: vt qui nolunt vili vnguento oleove corrupto quod omnib⁹ fetet inungi cū amicorū: aut conuiuariū expetūt gratiam. Quid enim turpius est q̄ ad lenocinia hystriōnis trāfigurare vultū: mutare habitū: motum ducere: & non tam videre aliū q̄ seipsum gerere hystriōnem? Quid ineptius q̄ cum alius magno hiatu oris ad te impellēdum vanitatis spiritū proferat si tu aurium vela & latitudinem cordis ad tumore cōcipiendum oppādas? Et quia vidētur ab omnib⁹ facili⁹ hec a plerisq; vanitatis obsequia cōtemnuntur. ¶ Verum tamē illa magis timēda: quia magis pernitiōsa sunt: que quodā cautele velamēto studiosi⁹ occultant: & quasi sub imagine icrepationis aut correctionis alteriusve officii aut virtutis irrepūt. Qd̄ nōnullos dñi beniuolentiā imoderati⁹ captant fecisse reperies. At enī lelius. Nō ille lator legis amicitie: sed suator belli ciuiliis & furoris incensor: qui & ab aliis lentul⁹ appellat. Qd̄ tam lenta tuas tenit patiētia vires Cōquerimur. deerat ne tibi fiducia nostri? Dum mouet hec calid⁹ spirantia corpora sanguis. Et dñi pila valēt fortes torquere lacerti. Degenerem patiere togā regnūq; senatus. Vsq; adeo miserū est ciuili vincere bello? Sic & in comediis seruorum calliditate domini deluduntur premissis increpationibus ratiōes suas infirmari permittūt: & tandē se victos simulant: vt & credulorum senum confirmēt errorem: et de proditiōnis perfidia gratiam aucupentur: magna satagentes industria vt sic semper decipiant: vt nūq; possint argui falsitatis. Eorum namq; veritas mēdacio seruit. ¶ Quicquid aucupes nouitatum rumusculos congerunt eisdemq; curiosorum auribus satisfaciunt: vt hac via compendiosius ad id qd̄ desiderat accedāt? Tēporis quoq; diligentissimi obfuatores sunt ne qd̄ intēpestiue ingerant: sed inter prādendū: aut cū vino quis exhilarat⁹ fuerit: aut cuiuscūq; cōpos voluptatis. Huius cautele meminit maro: cū ad eneam reuocādū sororē a didone missam asserit: q̄ sola viri molles adit⁹ & tēpora norat. Quis aut non rideat cū agaso nō tressis titulorū fascib⁹ purpuratur: & non sine

¶ Aut⁹ est ibi agēdū vbi maius est periculum.

¶ Lelius: Lucan⁹ in primo libro.

De hoc vide ī terētio r plautio per totum.

¶ Virgil. in ōrto eneyd.

Polícratici de Curialiū nugis.

Perfi^o in saty
ra q̄ incipit.
vatiibus. 72.

Mod^o rectus
amicitię car
ptade seu be
niuolentię.

Naso. Quic
quid conabar
dicere versus
erat.
Virgilius.

Catho.

Roman. ii.

Ezechiel. xiiij.

fanna & cachinno audientiū dāma transit in marcā. Pape mar
co spōdēte recusaf. Credere tu nūmos/marco sub indice palles?
Marc^o dixit ita est: assigna marce tabellas. ¶ Est equidē omni
um captāda beniuolētia: que fōs amicitie: & prim^o charitatē p
gress^o est: sed honestate incolumi officiorū studiis virtutis via:
obsequiorū fructu integritate sermonis. Assit & fides dictorū fa
ctorūq; constātia: & veritas que officiorū & bonorum omnium
est fundamētum. Gratia bonorū: sed et omnium si fieri posset vir
tus appetit: sed ad eā dedignatur per sordes accedere. Nobilis
vtiq; res est: & delicata: & que omne qd̄ dedecet aspernat. Om
nis etiā species/que ex seipsa nō lucet ei suspecta est. Nūqd̄ igi
mentitur vt placeat: nūquid bonū dicit malum: & malū bonū?
Nūquid amicitū q parū san^o est instigat vt ampli^o faciat infan
re? ¶ Porro cū ois assētatio turpis sit: perniciosior ē cū ad subor
nandum vitium/psone vel nature vel dignitatis accedit aucto
ritas. Nepe philosophi probabile dicūt: quod videat: vel oibus
vel plurib^o: aut sapiētiorib^o: aut quod in propria facultate artifi
ci. Si ergo sapientiā cuiusq; plato cōmendat: aut socrates aristo
tiles acimē ingenii: cicero dicēdi copiā: mathematice studium
pitagoras: metroꝝ varietates flacc^o/naso facilitatem verificā
di quis ni credat? Subeunt enim citi^o et fortius singulos fomen
ta vitiorū magnis cum subeunt animos auctoribus. His tamē
sui compos animus nō seducitur certus: quia nemo nouit quid
sit in homine pter spiritum hoīs qui in ipō est. Vnde apud vir
giliū: cōpos sui pastor: & sapiētib^o & magnis viris nostri tem
poris doctior ait. Me quoq; dicūt vatem pastores: sed non ego
credul^o illis. Tu quoq; preuiso si palles iprobe nummo. Si facis
in penā q̄qd̄ tibi venit amorū. Licet te tota vicinia modestū
dicat ac pudicū: minime vel iurantibus credas. Memoriter te
ne quod paruil^o didicisti. Plus aliis de te q̄ tu tibi credere noli.
Nō facile dixerim vter sit prior in vitio: q̄ linguā adulationib^o
polluit: aut an^o cor ex eis se i leticiā resoluit. In hoc enī elatiōis
cecitas/ i illo fraus excecandi damnatur: vbiq; vero damna^o do
lus: s; & cecitas que a supbia est nūsq; absolut. Esto q̄ adulator
sit negor: iste non min^o contēptibilis est: nec capere^o lingue ten
diculis aliene si nō blādiret ipse sibi. Quid itaq; aliū arguit adu
latiōis qui sibimet adulat? In quo enī aliū accusat/ seipsū condē
nat. Eadē enī facit q̄ iudicat. Ve inqt dñs qui cōsuunt puluillos
sub oī cubito man^o: et ponūt cervicalia sub capite vniuerse etatē
Vtiq; puluillos cōficiūt q̄ aurib^o parāt insidias: q̄ vana & mollia

pergerunt/quibus sensus demulceat: quod opera commendant hominum ut eos fame preconiis & quaedam suavi iocunditate favoris inducat ad quietem.

Ufus enim puluinaris & cervicalis est mollicies getis. Pulvinar ergo sub omni cubito manus ponitur: quoniam non modo operatio: sed quicquid ei adiacet promedatur. Caput uniuerse etate cervicali supponitur dum quis adulterium ab his in totius vite operibus delectatur. Et alibi. Ipse edificabat parietem: illi autem lineabant eum. Parietem edificat non domum quicquid in idurate mentis vitio prauitatem pergerit operum. Qui in pariete solo hostium facit: quicumque ingrediat foris est. Quicumque in prauitate operis idurata mente conuersatur a sanctorum societate se iungit. Edificatum ergo parietem linunt quicquid prauis operibus alicuius adulanter applaudit. Cum homo sit turpe omnibus adulari: longe turpius est si in precepte auctoritatis aut ordinis viros adulatio cadat. A deo quidem ut sacrorum canonum institutis cautum sit clericos irrefragabiliter deponendos qui noscuntur adulationibus infennire. Recte quidem quia omnis adulatio comites habet dolum et fraudem perditionemque: et notam mendacii: sequelamque et ignominiam fututis: execrationem proximi: & exterminium totius honestatis. An non est talis non modo euiciendus a deo sed a toto fidelium cetero?

Quod adultores multiplicati sunt super numerum/et a preclaris domibus honestos & dissimiles sui expellunt. Cap. VI.

Nec tamen pestis iam intantum domino indignate inualuit/ut si vetum forte fuerit ad perflicium/verior ne modestos & bonos viros possint facilius expellere quam expelli. serpit enim illusio feda & morbus cancerosus in omnes/ut nullus aut rarus sit quem labes ista non maculet. Omnes enim affectant beniuolentiam eorum cum quibus viuunt: quod quidem non modo licitum est sed honestum/utpote omnia que natura virtutum parens & recte viuendi dux optima gignit. Sed dum hac affectionem/moderationis regula deserit ferre in preceptis/discurrensque per omnia agenda & non agenda/per infamiam & bonam famam/fauor auceps gratie sollicitator incestus/ut cum amicum blanditiis percorruerit more meretricis fortunam surripiat: extenuet facultates/aliena in se congerat spolia/& suum omnia conuertat ad lucrum. Efficit ergo ut nulla sit ei molesta senilis obsecundatio/nullum indecens videatur obsequium: omnium officiorum personas induit/dum premia omnium fraudulenter preripiat. Qui sunt enim qui vestibus nitentur/qui fastigati incedunt/qui sequipedarum stipantur comitatu/comilitonum & contubernaliu dealbantur obsequio/quod primis salutationibus in foro gloriantur: qui primos recubitus habent in cenis: quorum aures mulcentur fomento prenominum: & quibus nobilium molles referantur auricule/quos

Ezechiel. xiiij.

xlvi. dist. clericus qui.

E

Hic honores adulatorum.